

[Poul Møller.]

bage underskriver denne forpligtende traktat. Men jeg skal som sagt ellers ikke gøre bemærkninger om Danmarks stilling. Den får vi lejlighed til at drøfte, når traktaten skal ratificeres i det høje ting.

Mine bemærkninger om landbrugsvarerne og om næringsmiddelindustrien var derfor heller ikke tænkt som en kritik af, at Danmark ikke har opnået mere — det kan vi vende tilbage til, når vi skal tage stilling til traktaten — men som en konstatering af, at vore muligheder inden for de syv og derfor udfærdigelsen af vor toldlov måtte ses i lyset af, at Danmark vel nok er det af de syv lande, der har den mindste mulighed for at ekspandere på de syv landes frihandelsområde, fordi vel omkring 60-70 pct. af vor eksport ikke får stort mere frihed eller større adgang til de andres markeder, end den har i øjeblikket. Det gælder nemlig vor landbrugseksport, som ikke spiller nogen rolle for noget af de andre lande, og en væsentlig del af vor næringsmiddelindustri. Og dertil følger jeg: hvis vi yderligere kommer til, at oprindelsesbestemmelserne, når de skal ses efter i sømmene, kommer til at medføre, at andre dele af vor eksportindustri eller af vort kunsthåndværk, f. eks. vore eksporterende håndværksgrene, heller ikke kan nyde fordelene af det store marked, så bliver Danmarks situation særlig vanskelig, og så er det en anden situation, der foreligger for os end for de andre lande, en situation, som, hvis vi skal ind i de syv, i hvert fald må afspejle sig i de interne foranstaltninger, herunder den toldlov, vi vedtager.

Den højtærede udenrigsminister sagde, at vi kan ændre toldsatserne over for lande uden for de syv, og derfor tillagde han det egentlig ikke nogen videre betydning, når jeg havde sagt, at det formentlig var sidste gang, vi stod over for en gammeldags toldlovgivning her i landet og en gammeldags erhvervsøkonomisk politisk diskussion. Jo, det tror jeg det vil være, for den højtærede udenrigsminister må give mig medhold i, at selv om vi senere kan forhøje toldsatserne over for andre lande end dem, der er medlemmer af frihandelsområdet, vil det ikke længere have nogen beskyttelsesmæssig betydning. En sådan forhøjelse vil næsten ikke få nogen beskyttelsesmæssig

betydning, når vi arbejder sammen inden for et frihandelsområde med den engelske industri, den svenske, den schweiziske og østrigske industri. Derfor kan man ikke i fremtiden gribe til toldvåbenet som et beskyttelsesmiddel over for en nedgang i dansk industris beskæftigelse eller, som vi har kunnet det tidligere, til importrestriktioner. Derfor tror jeg, jeg har ret i, at disse problemer er ved at være en afsluttet helhed.

Det er en afsluttet diskussion, og det bliver derfor for os afgørende under de forhandlinger, der skal føres i de kommende måneder, nu da det er sidste gang, vi står over for en sådan drøftelse, som jeg håber kan foregå lidenskabsløst — den skaber ikke noget præcedens — om vi kan finde frem til en vej, til midler, som kan give os en fornuftig løsning for overgangstiden.

Den højtærede finansminister var inde på spørgsmålet, om der var særlige omstændigheder, som til næste år skulle kunne bevirke, at aktiviteten i det danske samfund blev nedbragt, når vi gik ind i et større marked. Det var det, den højtærede finansminister ikke mente. Jeg forstår udmærket, at man kan stille dette spørgsmål, og jeg vil deroverfor fremhæve, at når vi går ind i det større marked under ugunstige vilkår, som for Danmarks vedkommende udelukker omkring 60 pct. af vor eksport fra at tage fordelene, fra at få de store gevinster, fra at have chancen på det nye marked, medens f. eks. vel 80-90 pct. af den britiske eksport får friere adgang til det danske marked, så må man vel sige, at Danmark får en risiko for beskæftigelsesmæssigt at komme ud i en nedgangsperiode. Endelig kan man vel også sige, at dette større marked er noget, der først efterhånden kommer, og derfor må der tilstræbes ligelige vilkår i overgangstiden. Det er et synspunkt, som ingen af de højtærede ministre har været inde på i deres bemærkninger i dag: hvorvidt denne toldlov giver dansk produktion ligelige vilkår i forhold til dem, vi går i frihandelsområde med, for den betragtning, at der for den danske industri skulle være en særlig gevinst i at komme ind i det større marked og særlige udfoldelsesmuligheder, bygger i hvert fald på, at vi i overgangstiden har nogenlunde ligelige konkurrencevilkår med de andre.